

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. จำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามท่าเรือ, 2550.
- กรุงเทพมหานคร, คณะที่ปรึกษา MIT และคณะที่ปรึกษา EC. ผังเมืองกรุงเทพมหานคร วิสัยทัศน์สำหรับ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2538 – 2548. กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท., 2539.
- เทพชู ทับทอง. ภาพประวัติศาสตร์กรุงเทพฯย้อนยุค. กรุงเทพฯ บริษัท วัชรินทร์การพิมพ์ จำกัด, 2539.
- นิवास ดีเลิศ. การเชื่อมต่อระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ กับระบบสัญจรทางเท้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาสมทบ บัณฑิต, ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.
- บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). จำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการ เฉลี่ยต่อชั่วโมง, 2550.
- ลาวัญญ์ ไชตตามระ. ชีวิตชาวกรุงเมื่อก่อนศตวรรษมาแล้วและชีวิตชาวกรุงสมัยสงคราม กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แพร่พิทยา, 2529
- สุนทร มลทา. แนวทางการจัดระเบียบพื้นที่เพื่อการสัญจรทางเท้า ระหว่างสถานีรถไฟฟ้าสยามสแควร์และ สนามกีฬาแห่งชาติ กับพื้นที่พาณิชยกรรมเกี่ยวเนื่อง วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2544.
- สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร กองผังเมือง ฝ่ายอนุรักษ์ปรับปรุงฟื้นฟูเมือง. การวางแผนบูรณะปรับปรุง บริเวณและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าเขตสัมพันธวงศ์ โครงการวางแผนบูรณะปรับปรุงบริเวณและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่า พ.ศ. 2532. (ม.ป.ท.), 2532.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. รายงานขั้นสุดท้าย โครงการบูรณาการแผนผังพัฒนาเขตเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มรัตนโกสินทร์. (ม.ป.ท.), 2548.

ภาษาอังกฤษ

Allan B. Jacobs. Great Streets. U.S.A.: The MIT Press, 1993.

Harvey M. Pubenstein. Pedestrian malls , streetscape and urban space. New York : John Wiley & Sons, 1992.

Helle Soholt. Life, Spaces and Buildings: Quality criteria for good public spaces and the working methods dealing with public life. Chiang Mai: International Workshop 2003 pedestrian Street, 2003. (Mimeographed)

Irwin Altman and Ervin H. Zube. Public places and spaces. New York: Plenum Press, 1989.

Roberto Brambilla and Gianni Longo. For pedestrians only : Planning , design , and Management of traffic-free zones. New York : Whitney library of Design, 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นบริเวณย่านราชประสงค์และพื้นที่ใกล้เคียง (พ.ศ. 2380-ปัจจุบัน)

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ	ความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษา
พ.ศ. 2380	การขุดคลองแสนแสบ	เป็นเส้นทางหลักในการเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่เมืองชั้นในกับหัวเมืองด้านตะวันออก โดยใช้เป็นเส้นทางสัญจรหลักของประชาชนที่ใช้สัญจรผ่านในพื้นที่
พ.ศ. 2383	- การขุดคลองแสนแสบเสร็จ - การตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวไทยล้านช้าง	เป็นจุดเริ่มต้นของการก่อรูปเมือง โดยเริ่มมีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของผู้คนจากพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีการสร้างบ้านเรือนที่กระจายตัวอยู่ในบริเวณสองฝั่งคลองแสนแสบ
พ.ศ. 2400	- การสร้างสระปทุม - การสร้างพระราชวังปทุมวัน	เป็นตำหนักที่ประทับแรมในการเสด็จแปรพระราชฐานและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยให้เรือข้าราชการเข้าไปเล่นเพลงทั้งท่อน และเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนซึ่งถือว่าเป็นสถานที่สำคัญแห่งแรกในพื้นที่ที่ทำให้เกิดพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เป็นผลให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเพิ่มขึ้น
พ.ศ. 2410	การสร้างวัดปทุมวนาราม	เป็นศาสนาสถานที่สำคัญในพื้นที่ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยรอบ
พ.ศ. 2430	การสร้างถนนพระรามที่ 1 การสร้างถนนเพชรบุรี	เป็นเส้นทางคมนาคมทางบกสายหลักที่ใช้ในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางสัญจรที่เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เมืองชั้นในกับพื้นที่ย่านประตูน้ำ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการตั้งถิ่นฐานตามแนวยาวของถนน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์กึ่งพักอาศัย
พ.ศ. 2445	การสร้างถนนราชดำริ	เป็นถนนที่เชื่อมระหว่างสี่แยกศาลาแดงกับพื้นที่ย่านประตูน้ำ
พ.ศ. 2448	การสร้างประตูน้ำปทุมวัน	เพื่อทดน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกและรักษาระดับน้ำเพื่อเรือแพไปมาได้สะดวก
พ.ศ. 2449	หลังการสร้างประตูน้ำปทุมวัน	เป็นศูนย์กลางการค้าขายทางน้ำ และจุดพักขนถ่ายสินค้าระหว่างกรุงเทพฯ กับฉะเชิงเทราขึ้น
พ.ศ. 2450	เส้นทางรถราง	เป็นระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ย่านสีลมเป็นเส้นทางที่ติดต่อกับย่านการค้าอื่น ๆ
พ.ศ. 2450	การสร้างทางรถไฟสายตะวันออกสาย สายกรุงเทพ - ฉะเชิงเทรา	เป็นเส้นทางคมนาคมทางบกและชุมชนทางการค้าที่มาจากเขมรและบางส่วนมาจากตะวันออกเฉียงเหนือ

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ	ความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษา
พ.ศ. 2451	เส้นทางรถเดินรถเมลล์	เป็นการพัฒนาของระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่กับย่านการค้าอื่น ๆ เช่น ยศเส สีสลม บางลำพู เป็นต้น
พ.ศ. 2452	สะพานเฉลิมโลก 55	เป็นสะพานเพื่อข้ามคลองแสนแสบบริเวณประตูน้ำปทุมวัน โดยเชื่อมต่อระหว่างถนนราชดำริกับถนนเพชรบุรี ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของเส้นทางถนนในพื้นที่
พ.ศ. 2453	สะพานปทุม	เป็นสถานที่จัดงานแสดงกิจกรรมและพาณิชยกรรม ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมและการค้าทางการเกษตรที่สำคัญ โดยเป็นแหล่งที่มีสินค้าที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรในลักษณะระดับภูมิภาค
พ.ศ. 2459	สร้างวังสะพานปทุม	เป็นพระตำหนักสำหรับประทับของสมเด็จพระศรีสุวรินทิราพระบรมราชเทวี ซึ่งส่งผลให้พื้นที่ได้รับการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ด้วย
พ.ศ. 2464	- ถนนราชปรารภ - สร้างตลาดริมน้ำนายเลิศ	เป็นถนนที่เชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ทิศเหนือของกรุงเทพมหานครกับพื้นที่ย่านประตูน้ำ เป็นตลาดที่สำคัญแห่งแรกของพื้นที่ ที่มีบทบาทในด้านการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า และเป็นจุดขนถ่ายสินค้าจากทางพื้นที่ กรุงเทพฯ - ฉะเชิงเทรา อีกทั้งยังเป็นจุดต่อรถและเรือ
พ.ศ. 2465	- สร้างวังเพชรบูรณ์ - วิทยาลัยอินทราชัย	เป็นวังของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย เป็นสถานศึกษาทางด้านช่างโลหะพรรณนแห่งแรกของพื้นที่
พ.ศ. 2474	สร้างตลาดเฉลิมโลก	เป็นศูนย์กลางทางการค้าทางบกที่สำคัญของพื้นที่ ที่มีบทบาทในด้านการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า และเป็นจุดขนถ่ายสินค้าจากทางพื้นที่ กรุงเทพฯ - ฉะเชิงเทรา โดยเป็นตลาดสดขนาดใหญ่ที่มีลักษณะโครงสร้างหลังคาสูง ซึ่งมีการค้าขายสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคและบริโภคประเภทต่าง ๆ
พ.ศ. 2479	ชุมชนพักอาศัยชั้นดี	ทำให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินเพื่อพักอาศัย
พ.ศ. 2482	การขยายตัวของเรือรับส่งโดยสาร คือเรือเมล์ขาวของนายเลิศและเรือเมล์เขียว	เพื่ออำนวยความสะดวกในการคมนาคมแก่ประชาชนที่ใช้ในการสัญจรเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่านการค้าต่างๆ ในเขตเมืองชั้นใน
พ.ศ. 2503	การเรือถอนและสร้างตลาดเฉลิมโลก	เนื่องจากการสร้างโครงข่ายการคมนาคมตัดผ่านพื้นที่ ทำให้บทบาทด้านพาณิชยกรรมพื้นที่บริเวณริมคลองแสนแสบลดลง
พ.ศ. 2503	การสร้างถนนเพชรบุรี	เพื่อเชื่อมต่อการคมนาคมไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่เมืองทางตะวันออก ทำให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่พาณิชยกรรม

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ	ความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษา
พ.ศ. 2505	- การสร้างตลาดเฉลิมลาภ - การขยายตัวของกา ก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่	เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่ประกอบกิจกรรมการค้าภายในอาคารที่มี ลักษณะตึกแถวจะขายสินค้าประเภทเสื้อผ้าและเครื่องสำอาง การพัฒนาพื้นที่ทำให้การใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมมีความ หนาแน่นขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจดีขึ้น
พ.ศ. 2507	การสร้างศูนย์การค้าราช ประสงค์	เป็นจุดเริ่มต้นของศูนย์การค้าสมัยใหม่รองรับการขยายตัวจาก ย่านการค้าในเขตเมืองชั้นใน และส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ของ ย่านการค้าใกล้เคียงที่เชื่อมโยงด้วยเส้นทางคมนาคม
พ.ศ. 2508	ศูนย์การค้าสยามสแควร์	ส่งผลให้ย่านการค้าใกล้เคียงที่เชื่อมโยงด้วยเส้นทางคมนาคม ได้รับการพัฒนาตามไปด้วย
พ.ศ. 2510	โรงแรมขนาดใหญ่สำหรับ ชาวต่างชาติย่านบางรัก และสีลม	ทำให้มีพัฒนาการของการใช้ที่ดินเป็นย่านการค้ามากขึ้น จาก พัฒนาการของย่านการค้าที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เกิดการ ขยายตัวของการใช้ที่ดินเป็นย่านการค้ามาสู่บริเวณพื้นที่ย่าน ประตูน้ำ
พ.ศ. 2512	การสร้างศูนย์การค้า อินทรา	เป็นจุดเริ่มต้นของศูนย์การค้าสมัยใหม่ในพื้นที่ ซึ่งโครงการ ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ประกอบด้วย ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ และร้านย่อยพร้อมทางเดินในลักษณะอาเขต (arcade)
พ.ศ. 2515	ศูนย์การค้าราชดำริ	ทำให้มีการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างลักษณะอาคารเพื่อพาณิชย์ กรรมอีกหลายแห่งในละแวกนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ย่านการค้า ใกล้เคียงที่เชื่อมโยงด้วยเส้นทางคมนาคมได้รับการพัฒนาตาม ไปด้วย
พ.ศ. 2516	การสร้างตลาดกลางและ ตลาดอินทรา	เป็นศูนย์กลางการค้าเสื้อผ้า และเครื่องอุปโภคที่สำคัญ
พ.ศ. 2519	การสร้างโรงแรมสตาร์ และ โรงแรม สเตล่า	เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนภายในพื้นที่ย่านและ พื้นที่โดยรอบ
พ.ศ. 2524	- การสร้างศูนย์การค้าเม โทร - การเปลี่ยนแปลงของ ตลาดสดเฉลิมลาภ	เป็นโครงการศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้เกิดการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการค้าจากตลาดสดเป็นร้านค้า เสื้อผ้า
พ.ศ. 2525	การรื้อถอนโรงแรมสตาร์ และโรงแรมสเตล่า	ได้เกิดการปรับเปลี่ยนการเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจเป็นโรงแรม และศูนย์การค้าขนาดใหญ่

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ	ความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษา
พ.ศ. 2526	- การสร้างอาคารโบหยก 1 - การเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	เป็นอาคารสูงที่ประกอบด้วยโรงแรมและพื้นที่ร้านค้าส่งประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับกิจกรรมการค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้เริ่มมีการประกอบกิจกรรมการค้าขายและการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขึ้นเป็นครั้งแรก
พ.ศ. 2528	ศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์	เป็นอาคารแนวสถาปัตยกรรมแนวเชิงสุนทรียภาพเชิงธุรกิจแห่งแรกของพื้นที่
พ.ศ. 2531	ศูนย์การค้าซีดีคอมเพล็กซ์	เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ที่มีทั้งศูนย์อาหาร ดิพาร์ทเมนต์สตรีและซูเปอร์มาร์เก็ต และในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมการค้ามาเป็นพื้นที่ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป
พ.ศ. 2534	การก่อสร้างโรงแรมอมารีวอเตอร์เกต	เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในย่านประตูน้ำมากขึ้น
พ.ศ. 2535	- การรื้อถอนตลาดเฉลิมโลก	บทบาทของตลาดสดที่ขายเครื่องอุปโภคและบริโภคลดลง
พ.ศ. 2536	- สร้างศูนย์การค้าประตูน้ำคอมเพล็กซ์	การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นรูปอาคารสรรพกิจ (Complex) แห่งแรกในพื้นที่ย่านประตูน้ำ
พ.ศ. 2538	- การรื้อถอนประตูน้ำปทุมวัน	ทำให้การคมนาคมทางน้ำเกิดความคล่องตัวและประหยัดเวลาในการเดินทางมากขึ้น
พ.ศ. 2539	การสร้างอาคารโบหยก 2	เป็นโครงการโรงแรมและศูนย์การค้าส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดใหญ่ของพื้นที่
พ.ศ. 2540	สร้างอาคารแกรนด์ไดมอนด์	โครงการอาคารสูงสำหรับการอยู่อาศัยอย่างเดียว ซึ่งถือเป็นการเริ่มการพัฒนาให้เป็นพื้นที่พักอาศัยในเขตเมือง
พ.ศ. 2542	การเปลี่ยนแปลงของสภาวะทางเศรษฐกิจ	ได้มีห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้าเกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก และสภาพธุรกิจของพื้นที่ซบเซา
ปัจจุบัน	การขยายตัวของ การก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ - ศูนย์การค้าประตูน้ำแพทตินัม - ย่านการค้าราชประสงค์และปทุมวัน	การพัฒนาพื้นที่ทำให้การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมมีความหนาแน่นขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจดีขึ้น ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของศูนย์การค้าไปจากเดิมมาเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแบบครบวงจร มีลักษณะทางกายภาพที่โอเอซิสสวยงาม อีกทั้งยังเกิดการรวมตัวและการปรับปรุงของศูนย์การค้าขนาดใหญ่ส่งผลให้ย่านการค้าดั้งเดิมลดความสำคัญของตนเองลงซึ่งรวมทั้งย่านการค้าประตูน้ำ

ที่มา : จากกรณีวิเคราะห์

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงเวลาดำเนินการ และจำนวนเรือของเรือคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2550

ประเภทเรือ	ท่าเทียบเรือ	ระยะเวลาการให้บริการ	วันราชการ	วันหยุดราชการ	
				เสาร์	อาทิตย์
ชาล่อง	ท่าวัดศรีบุญเรือง	เที่ยวแรก	05.30 น.	06.00 น.	06.00 น.
		เที่ยวสุดท้าย	19.15 น.	18.30 น.	18.00 น.
	ท่าประตูน้ำ	เที่ยวแรก	06.00 น.	06.30 น.	06.30 น.
		เที่ยวสุดท้าย	19.45 น.	19.00 น.	18.30 น.
ขาขึ้น	ท่าผ่านฟ้าลีลาศ	เที่ยวแรก	06.15 น.	06.45 น.	06.45 น.
		เที่ยวสุดท้าย	20.00 น.	19.30 น.	19.00 น.
	ท่าประตูน้ำ	เที่ยวแรก	06.30 น.	07.00 น.	07.00 น.
		เที่ยวสุดท้าย	20.30 น.	19.45 น.	19.15 น.

จำนวนเรือเรือคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2550 วิ่งทั้งหมด 72 ลำ วันราชการ 58 ลำ วันเสาร์, วันอาทิตย์ 42, 30 ลำ (ที่มา: กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี)

ตารางแสดงจำนวนผู้โดยสารและเที่ยวเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2548 – 2550

ปี	จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ยต่อวัน (คน)									ผู้โดยสาร ต่อปี	จำนวนเที่ยวเรือโดยสารเฉลี่ยต่อวัน (เที่ยว)									เที่ยวเรือ ต่อปี
	วันราชการ			วันหยุดราชการ			ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม		วันราชการ			วันหยุดราชการ			ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม	
	ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม	ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม					ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม	ขาด่อง	ขาขึ้น	รวม				
2548	29,270	24,923	54,193	13,482	11,220	24,702	24,759	21,008	45,767	16,659,226	221	220	441	86	86	172	182	182	364	132,506
2549	29,838	26,357	56,195	13,497	11,180	24,677	25,169	22,021	47,190	17,177,101	223	222	445	86	85	171	184	183	367	133,508
2550	30,020	27,149	57,169	14,783	12,525	27,308	25,666	22,962	48,628	17,700,845	237	235	472	90	88	178	178	195	373	141,394

(ที่มา : กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี)

ตารางแสดงจำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ เฉลี่ยต่อวันจำแนกตามท่าเรือ ปี พ.ศ. 2550

(ที่มา: กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี)

ที่	ชื่อท่าเทียบเรือ	วันราชการ			วันหยุดราชการ			รวม	คนลง	คนขึ้น
		รวม	คนลง	คนขึ้น	รวม	คนลง	คนขึ้น			
1	ท่าวัดศรีบุญเรือง	10,222	6,357	3,865	4,144	2,705	1,439	8,485	5,313	3,172
2	ท่าบางกะปิ	5,327	2,822	2,505	1,977	1,111	866	4,370	2,333	2,037
3	ท่าเดอะมอลล์บางกะปิ	9,885	3,363	6,522	7,039	2,674	4,365	9,072	3,166	5,906
4	ท่าวัดกลาง	3,338	2,040	1,298	1,538	1,079	459	2,824	1,766	1,058
5	ท่าสะพานมิตรมทศไทย	5,407	3,234	2,173	2,852	1,989	863	4,676	2,878	1,798
6	ท่า ม.รามคำแหง	5,742	3,343	2,399	2,939	1,946	993	4,940	2,943	1,997
7	ท่าวัดเทพศิลา	2,555	1,511	1,044	1,317	786	531	2,201	1,304	897
8	ท่ารามคำแหง 29	4,254	1,837	2,417	2,017	991	1,026	3,616	1,596	2,020
9	ท่าเดอะมอลล์ 3	1,377	506	871	801	315	486	1,213	451	762
10	ท่าสะพานคลองตัน	3,008	1,892	1,116	1,145	690	455	2,475	1,548	927
11	ท่าชาญอิสระ	1,261	638	623	232	124	108	967	491	476
12	ท่าซอยทองหล่อ	3,191	1,618	1,573	1,109	529	580	2,597	1,307	1,290
13	ท่าสุขเหว่าบ้านดอน	292	170	122	174	106	68	258	151	107
14	ท่าวัดใหม่ช่องลม	78	57	21	35	21	14	65	46	19
15	ท่าอิดัลไทย	1,861	907	954	481	206	275	1,466	707	759
16	ท่า มศว.ประสานมิตร	3,868	1,839	2,029	1,089	512	577	3,074	1,460	1,614
17	ท่าอโศก	7,240	3,753	3,487	1,911	853	1,058	5,718	2,925	2,793
18	ท่านานาชาติ	1,221	568	653	575	241	334	1,037	475	562
19	ท่านานาชาติเหนือ	2,575	1,288	1,287	900	421	479	2,096	1,040	1,056
20	ท่าสะพานวิฑู	3,161	1,590	1,571	558	271	287	2,418	1,214	1,204
21	ท่าสะพานซิดลม	2,434	1,023	1,411	662	174	488	1,928	780	1,148
22	ท่าประตูน้ำ	17,772	8,104	9,668	10,398	4,562	5,836	15,665	7,092	8,573
23	ท่าสะพานหัวช้าง	3,976	1,775	2,201	2,095	769	1,326	3,437	1,487	1,950
24	ท่าชุมชนบ้านครัวเหนือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	ท่าสะพานเจริญผล	1,016	469	547	511	218	293	872	397	475
26	ท่าตลาดโบ๊เบ๊	4,596	2,466	2,130	3,647	2,010	1,637	4,326	2,337	1,989
27	ท่าผ่านฟ้าลีลาศ	8,657	3,987	4,670	4,470	2,005	2,465	7,460	3,421	4,039
รวม		114,314	57,157	57,157	54,616	27,308	27,308	97,256	48,628	48,628

ตารางแสดงการจำแนกเพศของผู้มาใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2543

รหัส ท่า	ท่าเรือ	จำนวนรวมแต่ละท่า		ชาย		หญิง	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	วัดศรีบุญเรือง	62	15.5	44	11.00	18	4.50
2	บางกะปิ	28	7	15	3.75	13	3.25
3	เดอะมอลล์บางกะปิ	17	4.25	10	2.50	7	1.75
4	ชอยมหาดไทย	11	2.75	5	1.25	6	1.50
5	ม.รามคำแหง	13	3.25	5	1.25	8	2.00
6	วัดเทพศิลา	12	3	4	1.00	8	2.00
7	รามคำแหง 29	11	2.75	6	1.50	5	1.25
8	เดอะมอลล์รามคำแหง	18	4.5	11	2.75	7	1.75
9	คลองตัน	24	6	12	3.00	12	3.00
10	ชอยทองหล่อ	12	3	4	1.00	8	2.00
11	มศว.ประสานมิตร	14	3.5	4	1.00	10	2.50
12	อโศก	14	3.5	8	2.00	6	1.50
13	นานาเหนือ	10	2.5	5	1.25	5	1.25
14	วิฑู	7	1.75	4	1.00	3	0.75
15	ประตูน้ำ	90	22.5	47	11.75	43	10.75
16	ผ่านฟ้าลีลาศ	57	14.25	37	9.25	20	5.00
จำนวนรวม 16 ท่า		400	100	221	55.25	179	44.75

(ที่มา : อ้างอิงถึงใน ว่าที่เรือตรี วราวุฒิ วัจนะรัตน์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543)

ตารางแสดงการจำแนกอายุของผู้มาใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2543

รหัส ท่า	ท่าเรือ	จำนวน รวมแต่ละท่า		อายุ (ปี)											
				< 16		16 - 22		23 - 35		36 - 49		50 - 60		> 60	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	วัดศรีบุญเรือง	62	15.5	1	0.25	11	2.75	32	8.00	16	4.00	1	0.25	1	0.25
2	บางกะปิ	28	7	0	0	2	0.50	21	5.25	3	0.75	2	0.50		0
3	เดอะมอลล์บางกะปิ	17	4.25		0	7	1.75	10	2.50		0		0		0
4	ซอยมหาดไทย	11	2.75		0	2	0.50	8	2.00	1	0.25		0		0
5	ม.รามคำแหง	13	3.25	1	0.25	4	1.00	8	2.00		0		0		0
6	วัดเทพศิลา	12	3		0	1	0.25	8	2.00	3	0.75		0		0
7	รามคำแหง 29	11	2.75		0	1	0.25	7	1.75	3	0.75		0		0
8	เดอะมอลล์รามฯ	18	4.5		0	5	1.25	13	3.25		0		0		0
9	คลองตัน	24	6	4	1.00	1	0.25	17	4.25	2	0.50		0		0
10	ซอยทองหล่อ	12	3		0	3	0.75	6	1.50	3	0.75		0		0
11	มศว.ประสานมิตร	14	3.5	2	0.50	8	2.00	3	0.75	1	0.25		0		0
12	อโศก	14	3.5		0	1	0.25	11	2.75	2	0.50		0		0
13	นานาเหนือ	10	2.5		0	3	0.75	6	1.50	1	0.25		0		0
14	วิฑู	7	1.75		0	2	0.50	3	0.75	2	0.50		0		0
15	ประตูน้ำ	90	22.5	5	1.25	21	5.25	47	11.75	15	3.75	1	0.25	1	0.25
16	ผ่านฟ้าลีลาศ	57	14.25	2	0.50	18	4.50	25	6.25	9	2.25	3	0.75		0
จำนวนรวม 16 ท่า		400	100	15	3.75	90	22.50	225	56.25	61	15.25	7	1.75	2	0.50

(ที่มา : อ้างอิงถึงใน ว่าที่เรือตรี วรวิฑูมิ วัจนะรัตน์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543)

ตารางแสดงการจำแนกอาชีพของผู้มาใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2543

รหัส ท่า	ท่าเรือ	จำนวนรวม แต่ละท่า		อาชีพ															
				รับราชการ		รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		นักรุก		พนักงาน/ลูกจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		แม่บ้าน		อื่นๆ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	วัดศรีบุญเรือง	62	15.5	8	2.00	1	0.25	-	0	-	0	33	8.25	16	4.00	1	0.25	3	0.75
2	บางกะปิ	28	7	4	1.00	-	0	2	7.1	1	0.25	14	3.50	4	1.00	1	0.25	2	0.50
3	เดอะมอลล์บางกะปิ	17	4.25	2	0.50	1	0.25	-	0	-	0	11	2.75	3	0.75	-	0	-	0
4	ซอยมหาดไทย	11	2.75	-	0	-	0	-	0	-	0	8	2.00	3	0.75	-	0	-	0
5	ม.รามคำแหง	13	3.25	-	0	-	0	1	0.25	-	0	9	2.25	3	0.75	-	0	-	0
6	วัดเทพศิลา	12	3	-	0	-	0	-	0	-	0	11	2.75	-	0	-	0	1	0.25
7	รามคำแหง 29	11	2.75	1	0.25	1	0.25	1	0.25	-	0	7	1.75	1	0.25	-	0	-	0
8	เดอะมอลล์รามคำแหง	18	4.5	3	0.75	2	0.50	1	0.25	-	0	5	1.25	7	1.75	-	0	-	0
9	คลองตัน	24	6	7	1.75	1	0.25	-	0	-	0	11	2.75	5	1.25	-	0	-	0
10	ซอยทองหล่อ	12	3	-	0	-	0	-	0	-	0	10	2.50	2	0.50	-	0	-	0
11	มศว.ประสานมิตร	14	3.5	-	0	-	0	-	0	-	0	3	0.75	9	2.25	2	0.50	-	0
12	อโศก	14	3.5	1	0.25	-	0	-	0	-	0	11	2.75	2	0.50	-	0	-	0
13	นานาเหนือ	10	2.5	-	0	-	0	-	0	-	0	7	1.75	3	0.75	-	0	-	0
14	วิฑู	7	1.75	2	0.50	-	0	-	0	-	0	3	0.75	2	0.50	-	0	-	0
15	ประตูน้ำ	90	22.5	6	1.50	4	1.00	6	1.50	1	0.25	43	10.75	25	6.25	-	0	5	1.25
16	ผ่านฟ้าสีลาศ	57	14.25	11	2.75	4	1.00	4	1.00	-	0	14	3.50	22	5.50	-	0	2	3.5
จำนวนรวม 16 ท่า		400	100	45	11.25	14	3.50	15	3.75	2	0.50	200	50.00	107	26.75	4	1.00	13	3.25

(ที่มา : อ้างอิงถึงใน ว่าที่เรือตรี วราวุฒิ วัจนะรัตน์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543)

ตารางแสดงการจำแนกรายได้ของผู้มาใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2543

รหัส ท่า	ท่าเรือ	จำนวนรวม แต่ละท่า		รายได้ (บาท)											
				< 2000		3,000 - 5,999		6,000 - 9,999		10,000 - 14,999		15,000 - 20,000		> 20,000	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	วัดศรีบุญเรือง	62	15.5	11	2.75	11	2.75	12	3.00	19	4.75	3	0.75	6	1.50
2	บางกะปิ	28	7	1	0.25	4	1.00	9	2.25	6	1.50	4	1.00	4	1.00
3	เดอะมอลล์บางกะปิ	17	4.25	3	0.75	1	0.25	7	1.75	3	0.75	3	0.75	-	0
4	ซอยมหาดไทย	11	2.75	3	0.75	-	0	1	0.25	5	1.25	2	0.50	-	0
5	ม.รามคำแหง	13	3.25	3	0.75	2	0.5	4	1.00	3	0.75	-	0	1	0.25
6	วัดเทพศิลา	12	3	1	0.25	2	0.5	5	1.25	2	0.50	1	0.25	1	0.25
7	รามคำแหง 29	11	2.75	2	0.50	-	0	5	1.25	2	0.50	1	0.25	1	0.25
8	เดอะมอลล์รามคำแหง	18	4.5	2	0.50	4	1.00	8	2.00	3	0.75	-	0	1	0.25
9	คลองตัน	24	6	4	1.00	3	0.75	10	2.50	7	1.75	-	0	0	0
10	ซอยทองหล่อ	12	3	-	0	4	1.00	4	1.00	1	0.25	2	0.50	1	0.25
11	มศว.ประสานมิตร	14	3.5	4	1.00	5	1.25	3	0.75	-	0	-	0	2	0.50
12	อโศก	14	3.5	1	0.25	2	0.50	2	0.50	7	1.75	2	0.50	-	0
13	นานาเหนือ	10	2.5	1	0.25	2	0.50	3	0.75	4	1.00	-	0	-	0
14	วิฑู	7	1.75	1	0.25	1	0.25	3	0.75	2	0.50	-	0	-	0
15	ประตูน้ำ	90	22.5	10	2.50	20	5.00	26	6.50	20	5.00	10	2.50	4	1.00
16	ผ่านฟ้าลีลาศ	57	14.25	11	2.75	15	3.75	10	2.50	12	3.00	4	1.00	5	1.25
จำนวนรวม 16 ท่า		400	100	58	14.50	76	19.00	112	28.00	96	24.00	32	8.00	26	6.50

(ที่มา : อ้างอิงถึงใน ว่าที่เรือตรี วราวุฒิ วัจนะรัตน์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543)

ตารางแสดงการจำแนกวัตถุประสงค์การเดินทางของผู้มาใช้บริการเรือโดยสารคลองแสนแสบ ปี พ.ศ. 2543

รหัส ท่า	ท่าเรือ	จำนวนรวม		วัตถุประสงค์ในการเดินทาง											
		แต่ละท่า		กลับบ้าน		ทำงาน		โรงเรียน / สถานศึกษา		ธุระส่วนตัว/ซื้อของ		ติดต่อธุรกิจ		อื่นๆ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	วัดศรีบุญเรือง	62	15.5	22	5.50	26	6.50	5	1.25	6	1.50	1	0.25	2	0.50
2	บางกะปิ	28	7	13	3.25	11	2.75	3	0.75	1	0.25	-	0	-	0
3	เดอะมอลล์บางกะปิ	17	4.25	2	0.50	12	3.00	1	0.25	2	0.50	-	0	-	0
4	ชอยมหาดไทย	11	2.75	1	0.25	7	1.75	-	0	3	0.75	-	0	-	0
5	ม.รามคำแหง	13	3.25	6	1.50	6	1.50	1	0.25	-	0	-	0	-	0
6	วัดเทพศิลา	12	3	4	1.00	4	1.00	-	0	4	1.00	-	0	-	0
7	รามคำแหง 29	11	2.75	3	0.75	6	1.50	-	0	2	0.50	-	0	-	0
8	เดอะมอลล์รามคำแหง	18	4.5	2	0.50	7	1.75	2	0.50	6	1.50	-	0	1	0.25
9	คลองตัน	24	6	4	1.00	16	4.00	1	4.2	3	0.75	-	0	-	0
10	ชอยทองหล่อ	12	3	2	0.50	6	1.50	-	0	4	1.00	-	0	-	0
11	มศว.ประสานมิตร	14	3.5	5	1.25	2	0.50	5	1.25	2	0.50	-	0	-	0
12	อโศก	14	3.5	9	2.25	4	1.00	1	0.25	-	0	-	0	-	0
13	นานาเหนือ	10	2.5	5	1.25	4	1.00	1	0.25	-	0	-	0	-	0
14	วิฑู	7	1.75	4	1.00	1	0.25	2	0.50	-	0	-	0	-	0
15	ประตูน้ำ	90	22.5	45	11.25	30	7.50	11	2.75	3	0.75	1	0.25	-	0
16	ผ่านฟ้าลีลาศ	57	14.25	24	6.00	18	4.50	12	3.00	3	0.75	-	0	-	0
จำนวนรวม 16 ท่า		343	100	151	37.75	160	40.00	45	11.25	39	9.75	2	0.50	3	0.75

(ที่มา : อ้างอิงถึงใน ว่าที่เรือตรี วรวิฑูมิ วัจนะรัตน์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543)

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงสัดส่วนปริมาณการเดินทางต่อวันโดยระบบขนส่งสาธารณะต่างๆ ในปี พ.ศ. 2546-2550

ระบบขนส่ง สาธารณะ	ปี พ.ศ.									
	2546		2547		2548		2549		2550	
	พันคน	ร้อยละ	พันคน	ร้อยละ	พันคน	ร้อยละ	พันคน	ร้อยละ	พันคน	ร้อยละ
รถโดยสาร รสมท.	871,114	84.8	755,908	79.7	713,629	75.3	644,733	72.7	613,475	70.6
รถไฟ	53,216	5.2	50,228	5.3	49,077	5.2	44,218	5.0	44,631	5.1
รถไฟฟ้ามหานคร	-	-	26,741	2.8	57,203	6.1	57,826	6.5	59,922	6.9
รถไฟฟ้ามหานคร สาย BTS	102,345	10.0	115,375	12.2	127,350	13.4	140,051	15.8	151,183	17.4
Total	1,026,676	100	948,252	100	947,259	100	886,528	100	869,211	100

(ที่มา: กระทรวงคมนาคม, กรุงเทพมหานคร, บ.ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน))

ตารางแสดงการคาดการณ์ปริมาณผู้ใช้รูปแบบขนส่งสาธารณะหลัก พ.ศ. 2550-2575

(หน่วย : พันคน)

รูปแบบขนส่งสาธารณะ	ปี พ.ศ.					
	2550	2555	2560	2565	2570	2575
รถไฟฟ้าสายสีแดง	-	549	923	1,595	2,443	2,951
รถไฟฟ้าสายสีเขียว	502	995	1,523	1,859	2,336	2,758
รถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน	205	738	1,193	1,443	2,060	2,513
รถไฟฟ้าสายสีส้ม	-	-	-	427	521	600
รถไฟฟ้าสายสีเหลือง	-	-	-	-	291	377
รถไฟฟ้าสายสีม่วง	-	118	192	896	1,229	1,481
รถไฟฟ้าสายสีชมพู	-	-	-	-	231	280
รถไฟฟ้าสายสีน้ำตาล	-	-	-	-	37	69
รถไฟ	53	60	69	74	79	85
รถโดยสารประจำทาง	6,186	6,228	6,316	6,503	6,702	7,184
รวม	6,946	8,688	10,216	12,797	15,929	8,298

(ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.))

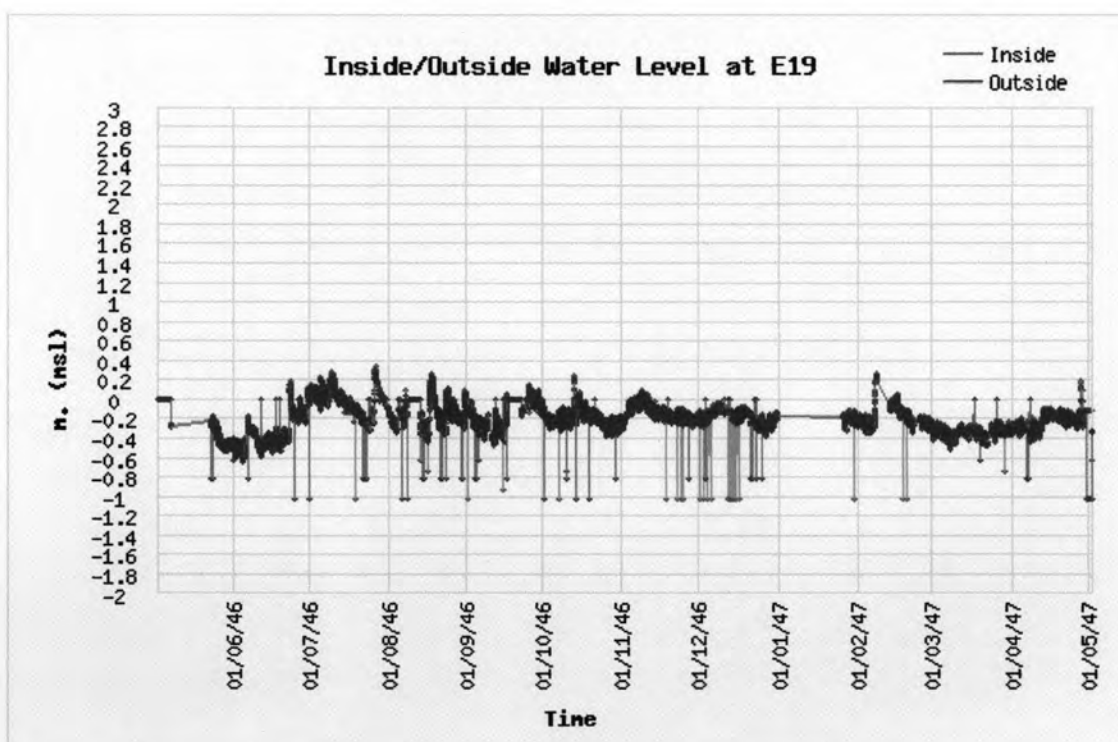
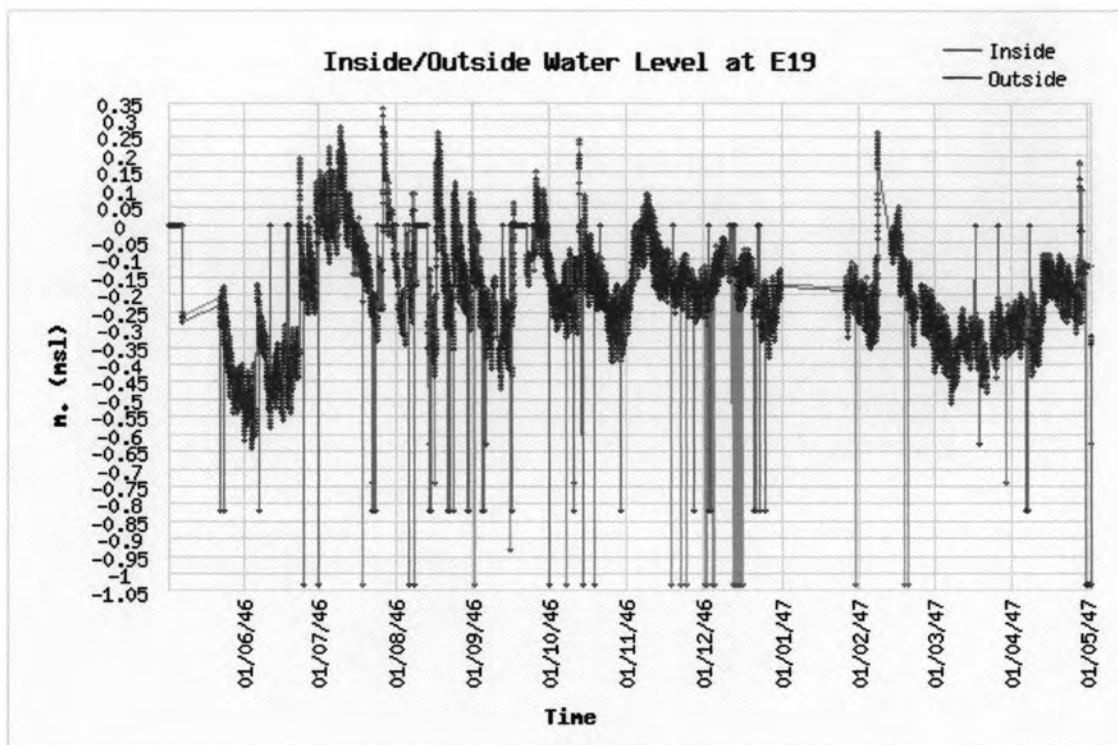
ตารางที่แสดงสัดส่วนร้อยละของปริมาณผู้ใช้ระบบขนส่งสาธารณะหลักในอนาคต

รูปแบบขนส่งสาธารณะ	สัดส่วนร้อยละของการใช้บริการ					
	พ.ศ.2550	พ.ศ.2555	พ.ศ.2560	พ.ศ.2565	พ.ศ.2570	พ.ศ.2575
รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน	10.2	27.6	37.5	48.6	57.4	60.3
รถไฟ	0.8	0.7	0.7	0.6	0.5	0.5
รถโดยสารประจำทาง	89.1	71.7	61.8	50.8	42.1	39.3
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

(ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.))

ภาคผนวก ง

กราฟแสดงระดับน้ำสูงสุด ต่ำสุดในรอบ 1 ปี
ตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2546 - มกราคม พ.ศ. 2547
ที่มา : สำนักระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายนรา พงษ์พานิช เกิดเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2522 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา
ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2545 และเข้ารับ
การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548

